

GigaVaasa-alueen vaikuttavuusanalyysi

**GigaVaasa-alueelle suunniteltujen akkuklusterin
investointien aluetaloudellisten vaikutusten mallinnus**

Loppuraportti 18.1.2024

Tiivistelmä

Sisälllys

- 1. Työn tausta, tavoite ja menetelmät**
- 2. GigaVaasa-alueen investointien aluetalousvaikutukset**
 - I. Työpaikkavaikutukset
 - II. Tuotos- ja arvonlisäysvaikutukset
 - III. Verotulovaikutukset
- 3. Yhteenveto**

SELVITYKSEN TILAAJA

VaasaFacilita Oy Ab

Työn ohjausryhmä

(GigaVaasa –tiimistä):

VaasaFacilita Oy Ab

Anna-Kaisa Valkama ja

Ulla Mäki-Lohiluoma

Merinova

Marko Kuokkanen

Vaasanseudun Kehitys Oy

(VASEK)

Riitta Björkenheim

SELVITYKSEN TOTEUTUS

MDI Public (MDI on osa FCG

Finnish Consulting Group

Oy:ta)

Valtteri Laasonen ja

Rasmus Aro

Kaupunkitutkimus TA

Seppo Laakso

1. Työn tausta, tavoite ja menetelmät

Työn tavoite

Selvitystyön **tavoitteena on tukea GigaVaasa-työtä:**

1. Tuottaa tietoa ja selkeää analyysi Vaasan ja Mustasaaren rajalle suunnitellusta **GigaVaasa-alueen hankekokonaisuuden ja investointien aluetalousvaikutuksista.**
2. Selvittää ja analysoida GigaVaasa-alueelle rakentumassa olevaa **akkuarvoketjun keskittymän vaikuttavuutta alueellisesti ja kansallisesti.**

Selvitys on toteutettu Vaasan seudulla useiden toimijoiden yhteistyönä tehtävän GigaVaasa-työn tueksi. Selvityksessä on mallinnettu kahdella eri skenaariolla suunniteltujen investointien vaikutuksia.

Muodostettavat skenaariot

Työssä muodostettiin kaksi eri skenaariota, joiden talousvaikutuksia mallinnettiin ja peilattiin ns. nolatilanteeseen, jossa investoinnit eivät toteutuisi lainkaan. Vaihtoehtoskenaariot ovat:

- » **VE0:** Kehitys ilman GigaVaasa-investointeja (eli ns. perusura, johon 1. ja 2. vaihtoehtoa peilataan)
- » **VE1:** Skenaariossa 1 tarkastellaan tilannetta, jossa kaikkien investointien ensimmäinen vaihe toteutuu. Skenaariossa on käytetty kaikkien toimijoiden ja investointien osalta 1. vaiheen arviota.
- » **VE2:** Skenaariossa 2 mallinnetaan tilannetta, jossa kaikkien investointien toinen vaihe toteutuu. Skenaariossa on käytetty kaikkien toimijoiden ja investointien osalta 2. vaiheen arviota.
 - **HUOM!** Skenaario 2 pitää sisällään 1. skenaarion vaikutukset. Skenaarioita ei tule summata yhteen.
 - **HUOM!** Tällöinkään mallinnuksessa kaikki GigaVaasa-alueen tontit eivät ole maksimikäytössä.

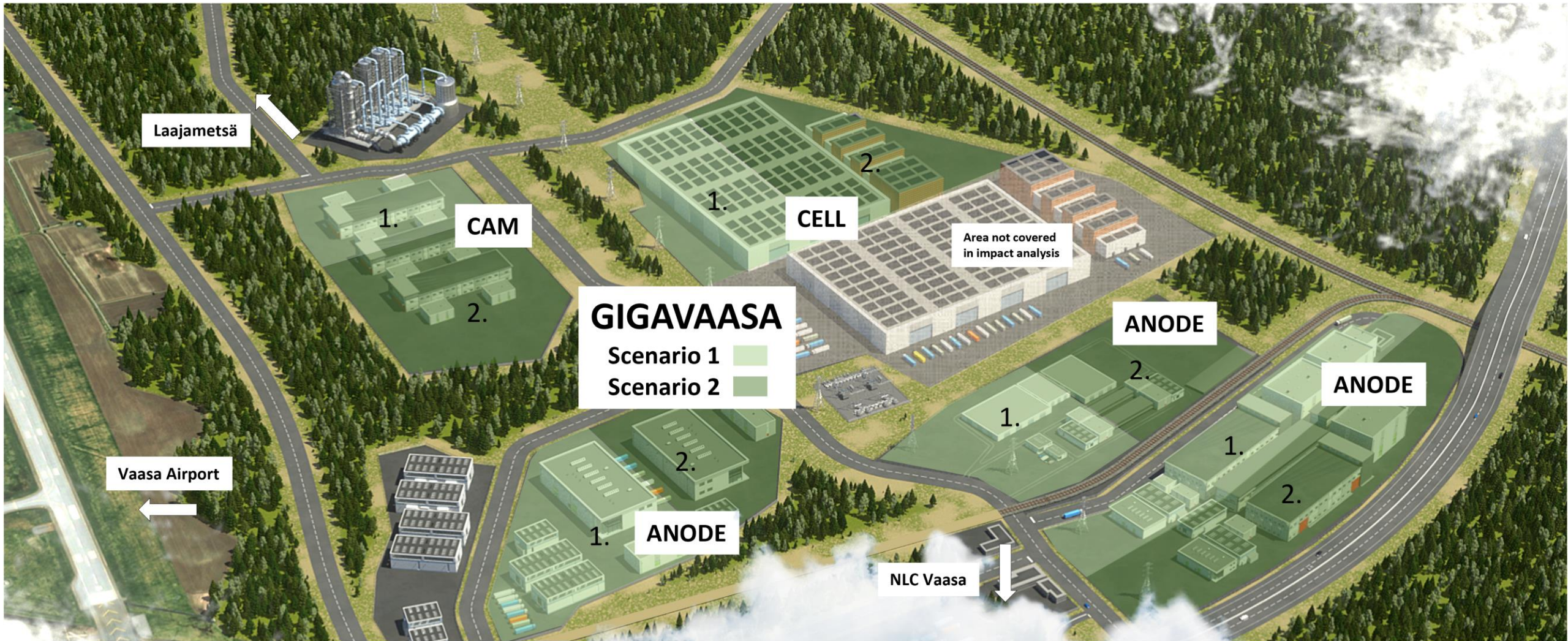
Vaikutuksia mallinnettiin erikseen rakennus- ja tuotantovaiheelle. Yksinkertaistuksen vuoksi kaikkien investointien rakennus- ja tuotantovaihetta tarkasteltiin yhdessä ja siten samalla aikajänteellä. **Rakennusvaiheen investoinnit on mallinnettu ja arvio tehty kokonaisvaikutuksina koko rakennusvaiheen ajanjaksolle. Tuotantovaiheessa vaikutukset on esitetty vuositasolla.**

- » Skenaario 1:
 - Investoinnin aikaiset **kokonaisvaikutukset** n. kolmelle vuodelle (2024–2026)
 - Tuotannon aikaiset vaikutukset **per vuosi** (vuodesta 2027 eteenpäin)
- » Skenaario 2:
 - Investoinnin aikaiset **kokonaisvaikutukset** n. kolmelle vuodelle (2027–2029)
 - Tuotannon aikaiset vaikutukset **per vuosi** (vuodesta 2030 eteenpäin)

Laskennassa on käytetty aluejaotteluna: 1) Vaasan seutu* ja 2) Koko maa. Ulkomaan osuutta ja vaikutuksia Suomen rajojen ulkopuolelle ei ole erikseen arvioitu.

*Työssä Vaasan seudun tulkitaan koostuvan Vaasan, Mustasaaren, Maalahden, Laihian, Korsnäsin Isokyrön ja Vöyrin kunnista.

SKENAARIOT 1 JA 2

Työn toteutus

- » Selvitys perustuu aluetaloustieteelliseen viitekehykseen ja GigaVaasa -toimijoilta kerättyihin lähtötietoihin. Tiedoissa on nojaututtu ensisijaisesti toimijoiden itsensä luovuttamiin lähtötietoihin investoinneista. Tietoa on kerätty lisäksi dokumenteista ja ohjausryhmältä (GigaVaasa –tiimi).
- » Selvityksessä on arvioitu GigaVaasa -alueen **hankekokonaisuuden välittömiä ja välillisiä vaikutuksia työllisyyteen, tuotokseen, arvonlisäykseen ja verotuloihin** sekä **vaikutusten alueellista kohdentumista sijaintialueelle** (Vaasan seutu*) **ja koko maahan**.
- » Arviointimenetelmänä käytetään **panos-tuotos-malleja**. Panos-tuotos-malleilla voidaan tutkia toimialojen välisiä vuorovaikutussuhteita ja keskinäisiä riippuvuuksia. Panos-tuotos-malleissa yritysten ja muiden organisaatioiden toiminnan kuvaus kohdistuu ennen kaikkea toimialojen välisiin tavara- ja palvelusvirtoihin.

Laskelmien epävarmuus ja tarkkuus

- » Vaikuttavuusarviot perustuvat laskelmiin, joihin liittyy paljon epävarmuutta. Laskelmien tulokset eivät ole ennusteita, vaan skenaarioita. Selvityksessä on määritelty skenaariot, jotka poikkeavat toisistaan erittäin paljon investoinnin ja tuotannon volyymin sekä ajoituksen suhteen. Yksi skenaario (VE0 eli ns. perusura); kuvaa kehitystä ilman GigaVaasa-investointeja. Se toimii vertailuvaihtoehtona, johon kahta varsinaista hankevaihtoehtoa peilataan.
- » Skenaariot kuvaavat mahdollisia kehityskulkuja aluetalouden näkökulmasta. Kuitenkaan niiden toteutumisen todennäköisyyteen ei oteta kantaa. Mikään vaihtoehto tuskin toteutuu sellaisenaan, mutta kaikki vaihtoehdot ovat mahdollisia.
- » Selvityksen menetelmä perustuu aluetaloustieteen vakiintuneeseen näkemykseen tämänkaltaisten hankkeiden vaikutusmekanismeista. Laskelmien lähtökohtana ovat hankevaihtoehdoista saadut lähtötiedot investoinneista ja tuotannosta. Lisäksi laskelmia varten on tehty vaikutusmekanismeista lukuisia oletuksia.
- » Vaikutusmekanismeihin, lähtötietoihin ja oletuksiin liittyy valtavasti epävarmuutta. Akkuliiketoiminta muuttuu nopeasti ja talouden kansainvälinen toimintaympäristö on epävakaa, mikä heijastuu hankkeiden omistajayritysten valintoihin ja päätöksiin. Laskentamallit perustuvat parhaaseen saatavissa olevaan, mutta kuitenkin vajavaiseen tietoon.
- » Skenaarioiden tulokset kuvaavat eri vaihtoehtojen taloudellisten vaikutusten suuruusluokkaa karkealla tasolla. Vaasan seudun näkökulmasta hankevaihtoehtojen vaikutukset ovat todella suuria, joten suuruusluokat antavat kohtuullisen hyvän kuvan hankkeiden merkityksestä Vaasan seudulle.

Keskeiset käsitteet (1/2)

Investoinneilla viitataan yritysten uusiin investointeihin oman tuotannon aikaansaamiseksi ja ylläpitämiseksi. Investoinneissa on otettu huomioon myös julkiset GigaVaasa-aluetta koskevat uudet investoinnit.

Suorat vaikutukset ovat vaikutuksia, jotka kohdistuvat rakennuttamisen aikana hankintaorganisaation toimintaan ja käytön aikana tässä tapauksessa arvoketjun tuotantoon ja sen välittömään toimintaan.

Välilliset (kerrannais)vaikutukset ovat vaikutuksia, jotka ovat seurausta tarkasteltavasta toiminasta. Käytännössä tämä tarkoittaa tässä tapauksessa esimerkiksi investoinnin tai akkuarvoketjuun liittyvän tuotannon aikaansaamiseksi tarvittavia tavaroita, palveluita ja raaka-aineita. Eli suorat vaikutukset synnyttävät kysyntää muille toimialoille. Välillisistä vaikutuksista yleensä vain maltillinen osuus sijoittuu investoinnin kohteena olevalle alueelle, mutta toimialoittain erot ovat suuret.

Kulutuksen (kerrannais)vaikutukset kuvaavat kasvaneista palkansaajakorvauksista syntyvää uutta kulutusta ja sen tyydyttämiseksi tarvittavaa uutta taloudellista toimintaa. Kulutuksen kerrannaisvaikutuksissa huomioidaan ihmisten kulutus alueellisella ja kansallisella tasolla.

Kokonaistuotos kuvaa kansantalouden tilinpidossa tuotannon kokonaisarvoa (tuotos), yritysten kirjanpidossa vastaava termi on liikevaihto (=rahamäärä, jonka yritys on saanut tuotteitaan tai palveluitaan myymällä).

Arvonlisäys tarkoittaa tuotantoon osallistuvan yksikön synnyttämää arvoa. Se lasketaan markkinatuotannossa vähentämällä yksikön tuotoksesta tuotannossa käytetyt välituotteet (tavarat ja palvelut) ja markkinattomassa tuotannossa laskemalla yhteen palkansaajakorvaukset, kiinteän pääoman kuluminen ja mahdolliset tuotannon ja tuonnin verot. Arvonlisäys on se osuus yritysten tuotannosta, mistä maksetaan arvonlisävero.

Työllisyydellä viitataan tässä henkilötövuosiin, jolloin kaksi puolipäiväistä työntekijää tai puolivuotta työskennellyttä työntekijää lasketaan yhdeksi kokonaiseksi henkilötövuodeksi. Henkilötövuosi kuvaa työvoiman tarvetta. Investointi aiheuttaa henkilötövoiman tarpeen. Työvoimatarpeen täyttymiseksi työvoima voi tulla jo olemassa olevista yrityksistä, tilalle voi tulla uusia toimijoita tai yritykset palkkaavat uusia henkilöitä täyttääkseen kasvavan työvoiman kysynnän.

Henkilötövuodet on tässä työssä muunnettu erikseen **työpaikoiksi**. Mallinnus tehtiin ensin henkilötövuosina, jotka muutettiin työpaikoiksi toimialoittaisen keskimääräisen työvuoden mukana.

Keskeiset käsitteet (2/2)

Yhteisöverotulot. Yhteisövero peritään yritysten verotettavasta tulosta, joka lasketaan vähentämällä veronalaisista tuloista vähennyskelpoiset menot. Yhteisöveron tuotosta osansa saavat valtio ja kunnat. Yritysten tuloskehitystä arvioidaan tässä lähinnä kansantalouden tilinpidon toimintaylijäämän muutoksen avulla. Yritysten tuloskehitys ei täysin seuraa toimintaylijäämän muutoksia. Varsinkin voimakkaiden suhdannevaihteluiden oloissa toimintaylijäämän antama kuva yritysten tuloksista saattaa poiketa huomattavasti todellisuudesta. Mallinnuksen laadinnassa toimintaylijäämä tarjoaa kuitenkin luontevan lähtökohdan tarkasteltaessa yhteisöverokertymän kehitystä suhteessa koko talouden aktiiviteettia kuvaavaan kasvuennusteeseen. Yhteisövero on yksi suhdanneherkimpää veromuotoja ja sen tuotto vaihtelee monia muita veromuotoja enemmän. Muutokset talouden kehityksessä ja yritysten tulospäätöksissä voivat nopeasti aiheuttaa suuriakin muutoksia yhteisöveron tuottoon. Yhteisöveroprosentti on 20 %, joka jakautuu vuonna 2023 valtion ja kuntien välille suhteessa 76,09 (valtio) / 23,91 (kunnat).

Arvonlisäverot. Arvonlisävero on yleinen kulutusvero, joka kohdistuu lähes kaikkien tavaroiden ja palvelujen kulutukseen. Veronkantajina toimivat verovelvolliset yritykset, jotka sisällyttävät veron määrän myyntihintoihinsa ja tilittävät veron valtiolle. Arvioinnissa on laskettu teoreettinen arvonlisäverokertymä, missä veron suuruus on laskettu kansantalouden tilinpidon mukaisen arvonlisäyksen ja keskiarvoisten arvonlisäverokantojen perusteella. Toiminnasta tilitettävien arvonlisäverojen määrään vaikuttaa kuitenkin myös se, minne tuotetut tuotteet myydään. Tällöin osa arvonlisäverokertymästä maksetaan kohdemaahan, jolloin tilitettävät arvonlisäverot saattavat olla arvioituja verotuloja pienemmät. Lisäksi lopulliseen arvonlisäverokertymään vaikuttaa arvonlisäverojen vähennysoikeus. Mallinnuksessa ei ole otettu kantaa, minne lopulliset tuotteet menevät ja tarkastelussa laskettiin teoreettinen arvonlisäveron kertymä koko arvoketjussa.

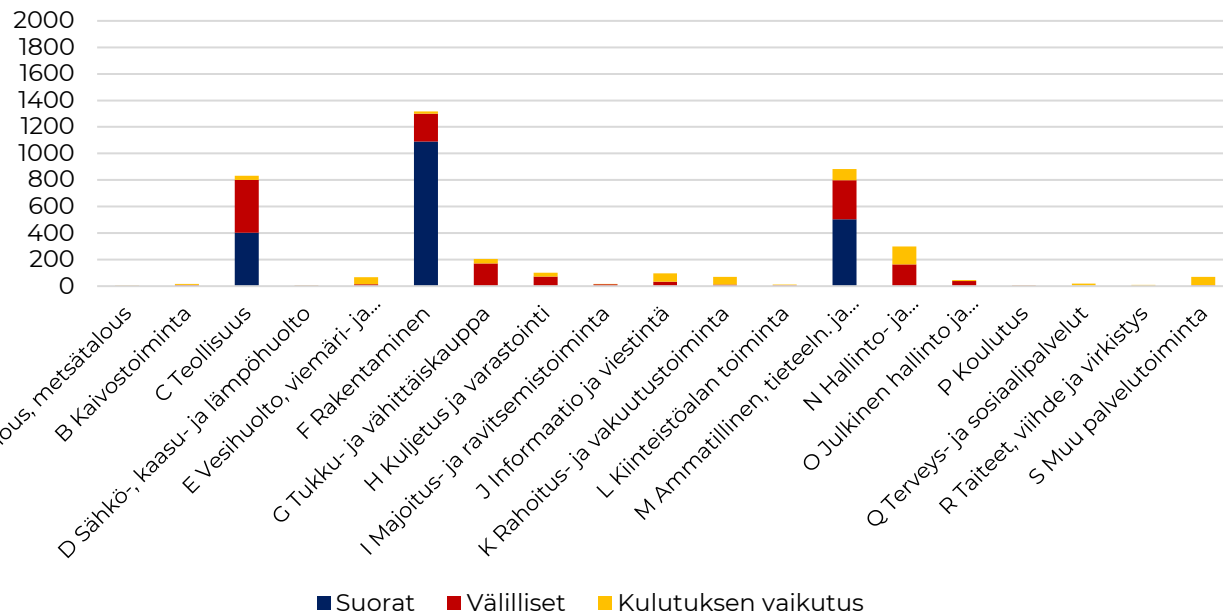
Kunnallisverot ja tuloverot. Verotettava tulo määrätään bruttotulon ja siitä tehtävien vähennysten perusteella erikseen valtion- ja kunnallisverotuksessa. Maksettavat verot määräytyvät verotettavan tulon sekä siihen kohdistettavien veroprosenttien ja veroluonteisten maksujen perusteella. Soteuudistuksen myötä kaikkien Manner-Suomen kuntien tuloveroprosentteja alennettiin 12,64 prosenttiyksiköllä vuodelle 2023. Vastaava summa siirtyi valtion verotukseen. Vuonna 2023 kunnallisveroprosentti vaihteli 4,36–10,86 prosenttiin Manner-Suomessa.

Kiinteistöverot. Kiinteistön verotusarvo määrätään erikseen rakennuksen ja maapohjan osalta. Kunnat päättävät kiinteistöveroprosenttien suuruuden laissa säädettyjen vaihteluvälien rajoissa. Arvioinnissa on käytetty verotoimiston laskelmaa, joka perustuu rakennusten pinta-alojen arvioiden mukaan laskettuihin karkeaan arvioon kiinteistöverotuotoista. Tässä on hyödynnetty karkeaa verotoimiston tekemää laskelmaa, jonka mukaan 100 000 m² teollisuusrakennus merkitsee kunnalle n. 520 000 euroa/vuosi. Tarkempiin laskelmiin tarvittaisiin tarkempia tietoja toimijoiden kerrosneliöistä ja rakennusten arvoja. On huomioitava, että kiinteistövero on suurimmillaan rakennusten valmistuessa, jonka jälkeen kiinteistöverotuotto alenee.

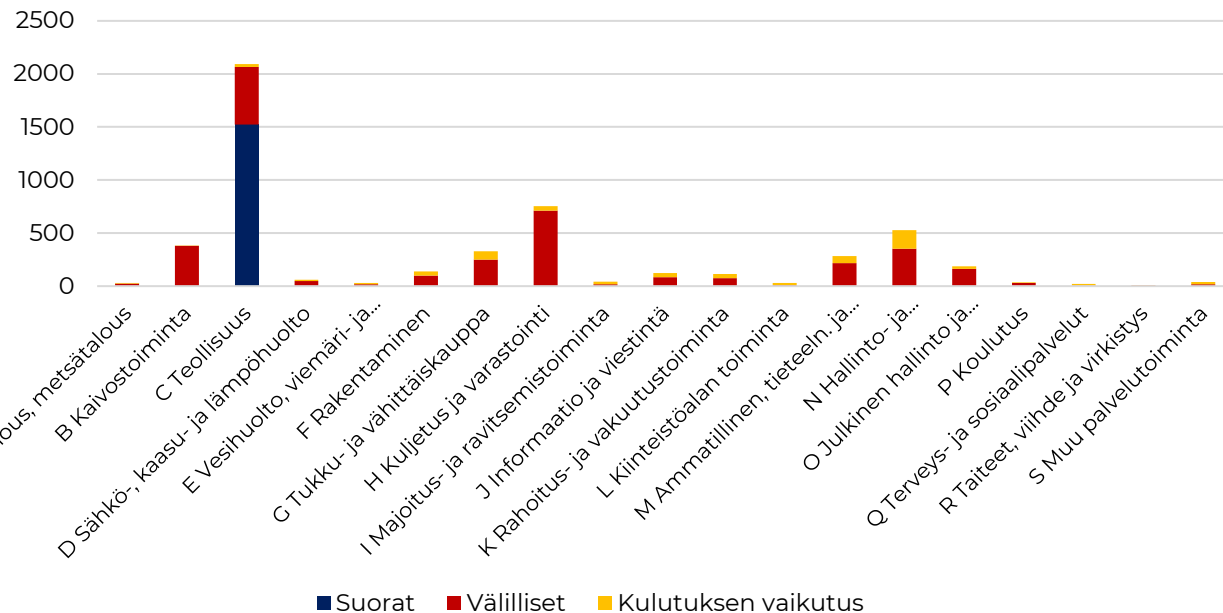
A row of white dice is arranged on a light blue surface. The dice are slightly out of focus, with the ones in the foreground being sharper. A red rectangular box is overlaid on the center of the image, containing white text. The text is in a bold, sans-serif font and is split across three lines. The background is a solid light blue color.

2. GigaVaasa-alueen investointien aluetalousvaikutukset

Investointivaiheen työpaikat, skenaario 1.

Tuotantovaiheen työpaikat, skenaario 1.

Työpaikkavaikutus* – skenaario 1.

Investointivaiheen työpaikat:

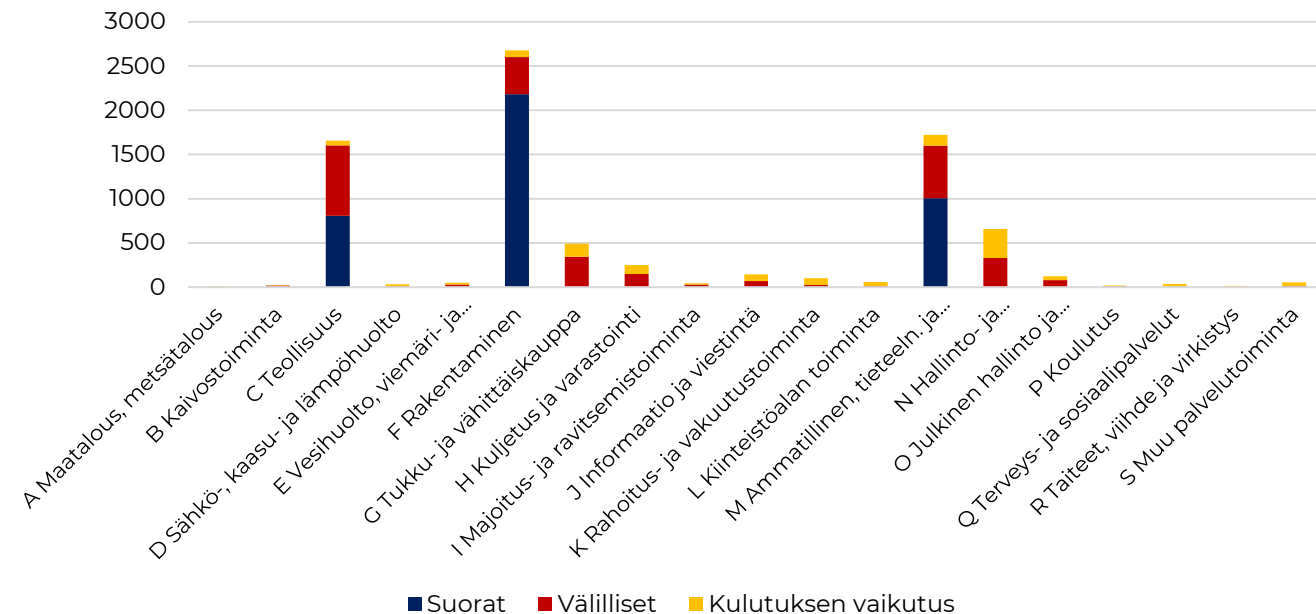
- Suorat: **1 998 työpaikkaa**
 - Välilliset: **1 465 työpaikkaa**
 - Kulutuksen vaikutus: **615 työpaikkaa**
- Yhteensä: **4 077 työpaikkaa** / koko rakentamisvaihe
- Etenkin rakentamisen alalle, mutta myös suunnittelun ja välillisesti teollisuuden alalla vaikutus suuri.

Tuotantovaiheen työpaikat:

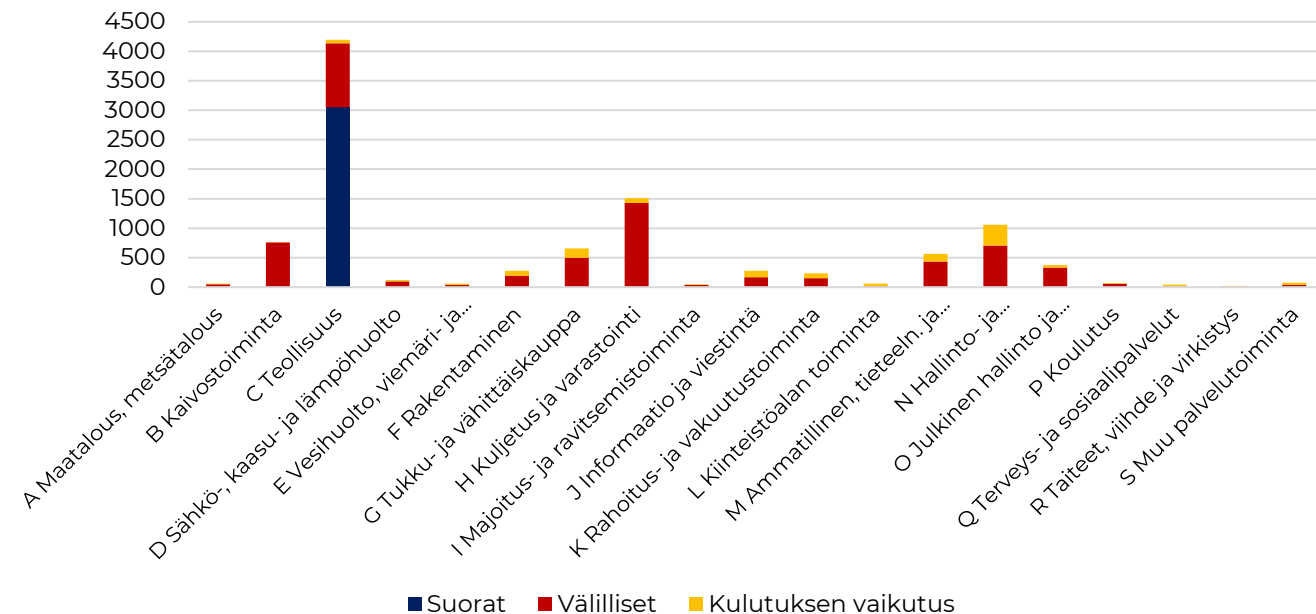
- Suora vaikutus: **1 522 työpaikkaa**
 - Välillinen vaikutus: **3 045 työpaikkaa**
 - Kulutuksen vaikutus: **652 työpaikkaa**
- Kokonaisvaikutus: **5 219 työpaikkaa / vuosi**, toiminnan ollessa huipussa.
- Etenkin teollisuuden alalle työpaikkoja, mutta myös kuljetus- ja varastointi, kaivostoiminta jne.

*Mallinnus tehtiin henkilötyövuosina, jotka muutettiin työpaikoiksi toimialoitteaisen keskimääräisen työvuoden mukana.

Investointivaiheen työpaikat, skenaario 2

Tuotantovaiheen työpaikat, skenaario 2.

Työpaikkavaikutus* – skenaario 2.

Investointivaiheen työpaikat:

- Suorat: **3 995 työpaikkaa**
- Välilliset: **2 930 työpaikkaa**
- Kulutuksen vaikutus: **1 228 työpaikkaa**
- Yhteensä: **8 153 työpaikkaa** / koko rakentamisvaihe
- Etenkin rakentamisen alalle, mutta myös suunnittelun ja välillisesti teollisuuden alalla vaikutus suuri.

Tuotantovaiheen työpaikat:

- Suora vaikutus: **3 049 työpaikkaa**
- Välillinen vaikutus: **6 101 työpaikkaa**
- Kulutuksen vaikutus: **1 305 työpaikkaa**
- Kokonaisvaikutus: **10 456 työpaikkaa**, toiminnan ollessa huipussa.
- Etenkin teollisuuden alalle työpaikkoja, mutta myös kuljetus- ja varastointi, kaivostoiminta jne.

*Mallinnus tehtiin henkilötyövuosina, jotka muutettiin työpaikoiksi toimialoittaisen keskimääräisen työvuoden mukana.

Työpaikkavaikutus Vaasan seudulla

Skenaariossa 1:

- **Investointivaiheessa seudulle syntyisi n. 940 työpaikkaa** koko vaiheen aikana.
- Osuus on noin 22 prosenttia kaikista investointivaiheen työpaikoista.
- **Tuotantovaiheessa seudulle syntyisi n. 2 450 työpaikkaa** tuotannon ollessa huipussa.
- Osuus on noin 46 prosenttia kaikista tuotantovaiheen työpaikoista.

Skenaariossa 2:

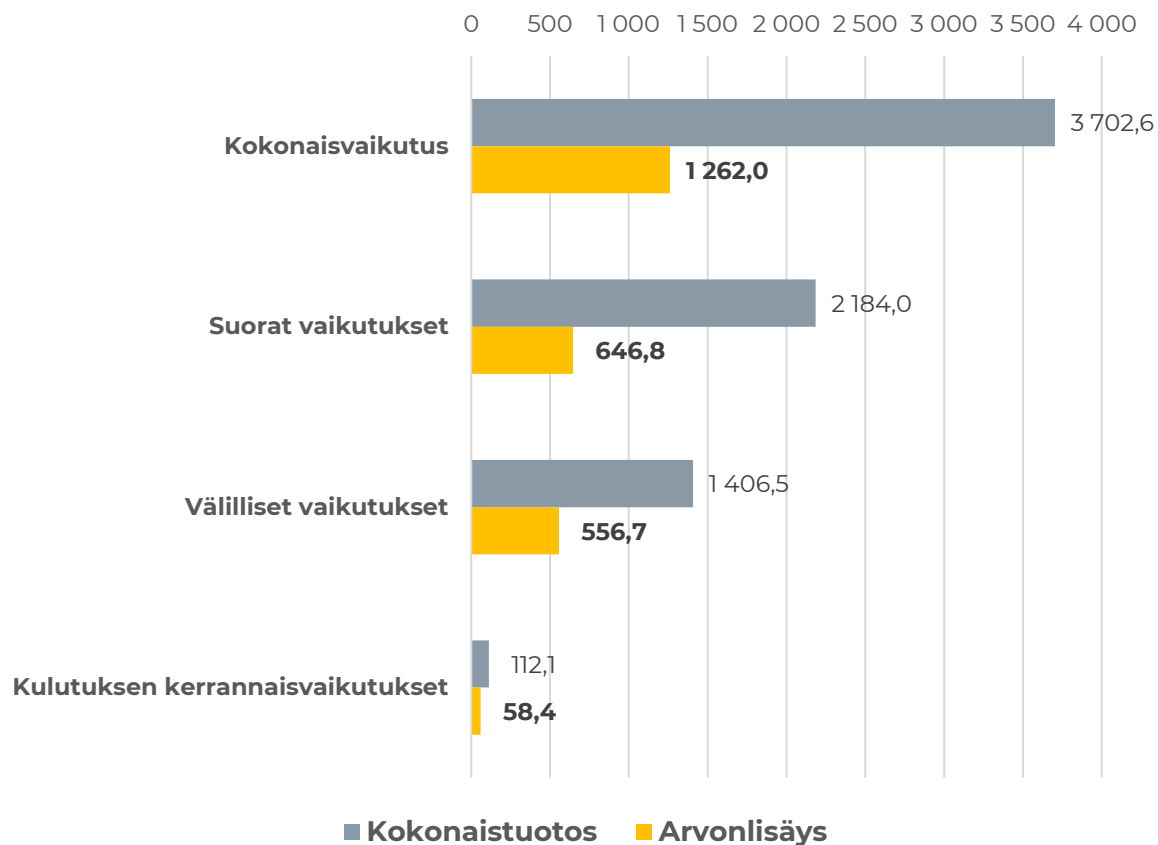
- **Investointivaiheessa seudulle syntyisi n. 2 175 työpaikkaa** koko vaiheen aikana.
- **Tuotantovaiheessa seudulle syntyisi n. 4 900 työpaikkaa** tuotannon ollessa huipussa.
- Osuudet olisivat suhteellisen vastaavia kuin vaiheessa 1.

	Skenaario 1.		Skenaario 2.	
	Investointivaihe	Tuotantovaihe	Investointivaihe	Tuotantovaihe
A Maatalous, metsätalous	0	4	1	8
B Kaivostoiminta	1	46	3	92
C Teollisuus	109	1434	243	2873
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto	1	7	2	14
E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto	3	4	6	8
F Rakentaminen	432	34	1042	69
G Tukku- ja vähittäiskauppa	80	120	177	240
H Kuljetus ja varastointi	35	319	84	640
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	9	14	15	20
J Informaatio ja viestintä	7	17	15	40
K Rahoitus- ja vakuutustoiminta	3	12	6	24
L Kiinteistöalan toiminta	4	8	8	16
M Ammatillinen, tieteeln. ja tekn.	107	34	245	69
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	89	195	190	391
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus	29	119	69	237
P Koulutus*	11	40	26	81
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut*	9	29	25	54
R Taiteet, viihde ja virkistys	2	5	6	10
S Muu palvelutoiminta	6	15	14	30

* Huom. Toimialoissa P Koulutus ja Q Terveys- ja sosiaalipalvelut mukana myös arvio työntekijöiden mukana muuttavien vaikutus työpaikkoihin.

TUOTANNON AIKAISET KOKONAISVAIKUTUKSET TUOTOKSEEN JA ARVONLISÄYKSEEN, Skenaario 1

Käytön aikaiset vaikutukset talouteen per vuosi, M€

- » GigaVaasa-investointien tuotannon aikaiset vaikutukset kokonaistuotokseen ja arvonlisäykseen ovat hyvin merkittävät molemmissa skenaarioissa. Skenaariossa 1 vaikutukset kokonaistuotokseen ovat vuositasolla **3,7 mrd. €** ja arvonlisäykseen **1,3 mrd. €**.
- » Tuotannon aikaiset vaikutukset tuotokseen jakautuvat 1) suoriin, 2) välillisiin vaikutuksiin koko arvoketjussa (**38 % kokonaisvaikutuksista**) ja 3) kulutuksen kerrannaisvaikutuksiin (**3 % kokonaisvaikutuksista**). Arvonlisäyksen osalta välillisten vaikutusten merkitys osana kokonaisvaikutuksia on hieman suurempi (44 %).
- » Varsinainen suora vaikutus syntyy tuotannon sijaintipaikassa ja välilliset vaikutukset syntyvät arvoketjussa. Välilliset vaikutukset kertovat, kuinka paljon tuotoksen loppukäytössä vaatii tuotosta eri toimialoilla.
- » Kulutuksen kerrannaisvaikutukset syntyvät lisääntyneistä palkkatuloista kulutukseen ohjautuneiden eurojen seurauksena (kuluttajille tuotteita ja palveluita myyvät tuottajat).

TUOTANNON AIKAISET KOKONAISVAIKUTUKSET TUOTOKSEEN JA ARVONLISÄYKSEEN, Skenaario 1

Skenaario 1

Vaikutukset talouteen per vuosi (M€)

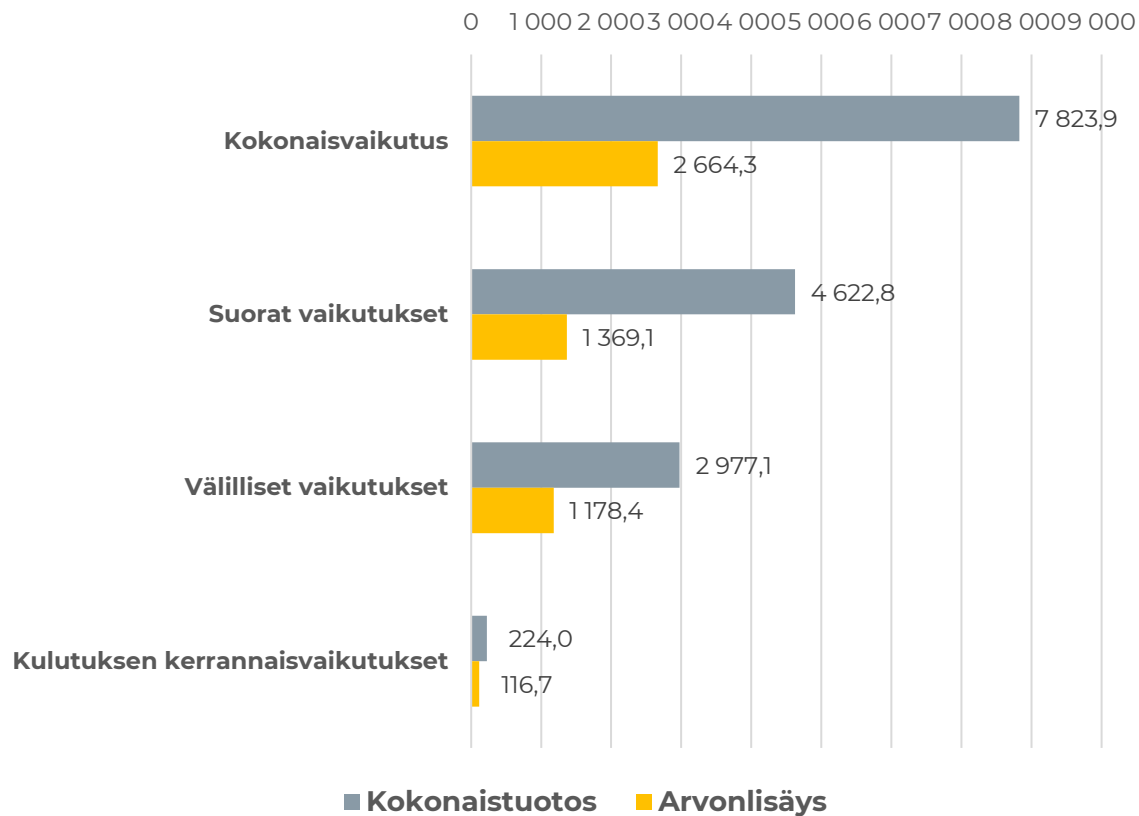
Kokonaistuotos		Vaasan seutu		Muu Suomi
Kokonaisvaikutus	3 702,6	2 557,8	69 %	1 144,8
Suorat vaikutukset	2 184,0	2 184,0	100 %	
Välilliset vaikutukset	1 406,5	341,1	24 %	1 065,3
Kulutuksen kerrannaisvaikutukset	112,1	32,7	30 %	79,4

Arvonlisäys		Vaasan seutu		Muu Suomi
Kokonaisvaikutus	1 262,0	805,0	64 %	457,0
Suorat vaikutukset	646,8	646,8	100 %	
Välilliset vaikutukset	556,7	142,3	26 %	414,4
Kulutuksen kerrannaisvaikutukset	58,4	15,9	31 %	42,5

- » Talousvaikutusten kohdentumista arvioitiin erikseen Vaasan seudulle ja koko maahan.
- » **Kokonaisvaikutuksista** tuotoksen osalta **69 %** syntyy Vaasan seudulla, sillä suorien vaikutusten merkitys on olennaisin. Vaasan seudulla tuotos kasvasi yhteensä **2,6 mrd.** eurolla. Arvonlisäyksessä Vaasan seudulle kohdistuu 0,8 mrd. euroa, mikä on hieman pienempi osuus (64 %) kuin tuotoksessa.
- » Suurin osa (**76 %**) **välillisistä vaikutuksista** arvoketjussa syntyy kuitenkin muualla Suomessa. Vaasan seudulla välilliset vaikutukset tarkoittaa tuotoksen osalta 341 milj. € lisäystä ja arvonlisäyksen osalta 142 milj. € lisäystä.
- » Samoin **kulutuksen kerrannaisvaikutuksista 2/3** syntyy muualla Suomessa.
- » On syytä huomioda, että lisäksi suuri osa raaka-aineista ja välituotteista tuotetaan ulkomailla ja lopputuotteista menee vientiin.

TUOTANNON AIKAISET KOKONAISVAIKUTUKSET TUOTOKSEEN JA ARVONLISÄYKSEEN, Skenaario 2

Käytön aikaiset vaikutukset talouteen per vuosi, M€

- » Skenaariossa 2 kokonaisvaikutus on hieman yli kaksinkertainen skenaarioon 1 verrattuna: Vaikutus kokonaistuotokseen on **7,8 mrd. €** ja **2,7 mrd. €** arvonlisäykseen.
- » Skenaariossa 2 tuotannon aikaiset vaikutukset jakautuvat suoriin, välillisiin ja kulutuksen kerrannaisvaikutuksiin samalla tavalla kuin skenaariossa 1.

TUOTANNON AIKAISET KOKONAISVAIKUTUKSET TUOTOKSEEN JA ARVONLISÄYKSEEN, Skenaario 2

Skenaario 2

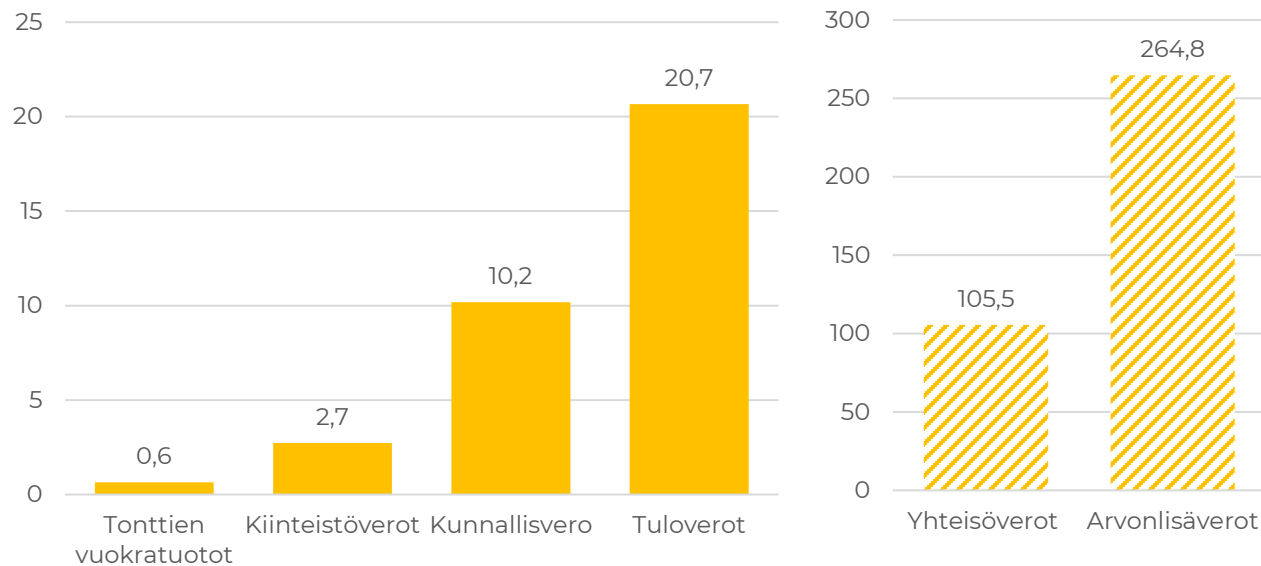
Vaikutukset talouteen per vuosi (M€)

Kokonaistuotos		Vaasan seutu		Muu Suomi
Kokonaisvaikutus	7 823,9	5 410,1	69 %	2 413,7
Suorat vaikutukset	4 622,8	4 622,8	100 %	
Välilliset vaikutukset	2 977,1	722,1	24 %	2 255,0
Kulutuksen kerrannaisvaikutukset	224,0	65,3	29 %	158,8

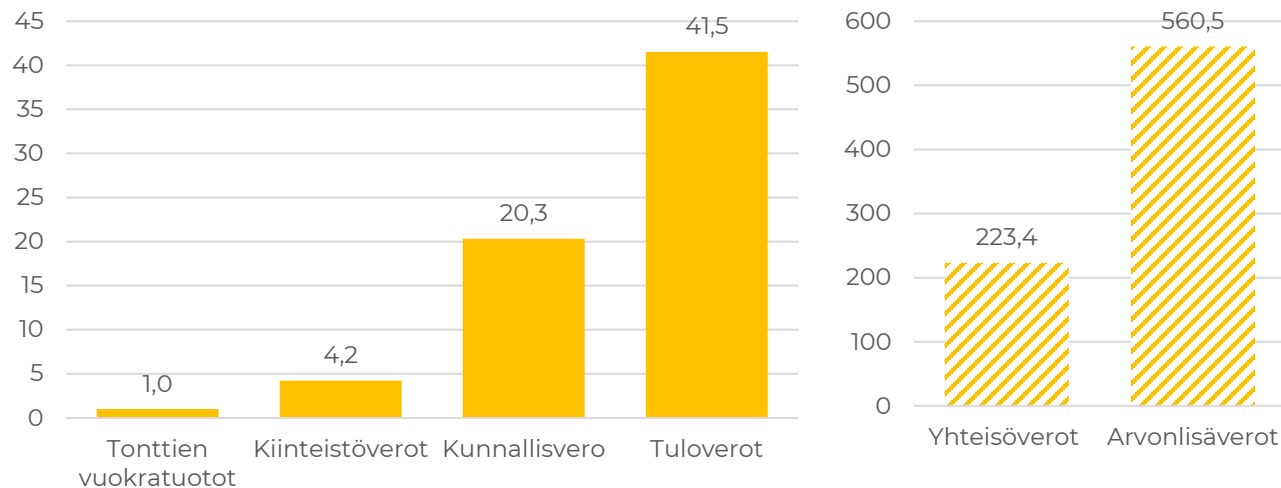
Arvonlisäys		Vaasan seutu		Muu Suomi
Kokonaisvaikutus	2 664,3	1 702,1	64 %	962,2
Suorat vaikutukset	1 369,1	1 369,1	100 %	
Välilliset vaikutukset	1 178,4	301,2	26 %	877,2
Kulutuksen kerrannaisvaikutukset	116,7	31,8	27 %	85,0

- » Skenaariossa 2 investointien vaikutukset tarkoittavat Vaasan seudulla **5,4 mrd. €** kasvua kokonaistuotokseen ja **1,7 mrd. €** kasvua arvonlisäykseen.
- » Vaasan seudulla kokonaistuotoksen ja arvonlisäyksen kasvusta suurin osa tulee akkumateriaali- ja akkutehtaiden suoran vaikutuksen seurauksena, sillä suorien vaikutusten merkitys on 86 % tuotoksesta ja 81 % arvonlisäyksestä. Kokonaisvaikutuksista noin kolmannes syntyy muualla Suomessa.

Skenaario 1: verotulovaikutukset, M€ per vuosi

Skenaario 2: verotulovaikutukset, M€ per vuosi

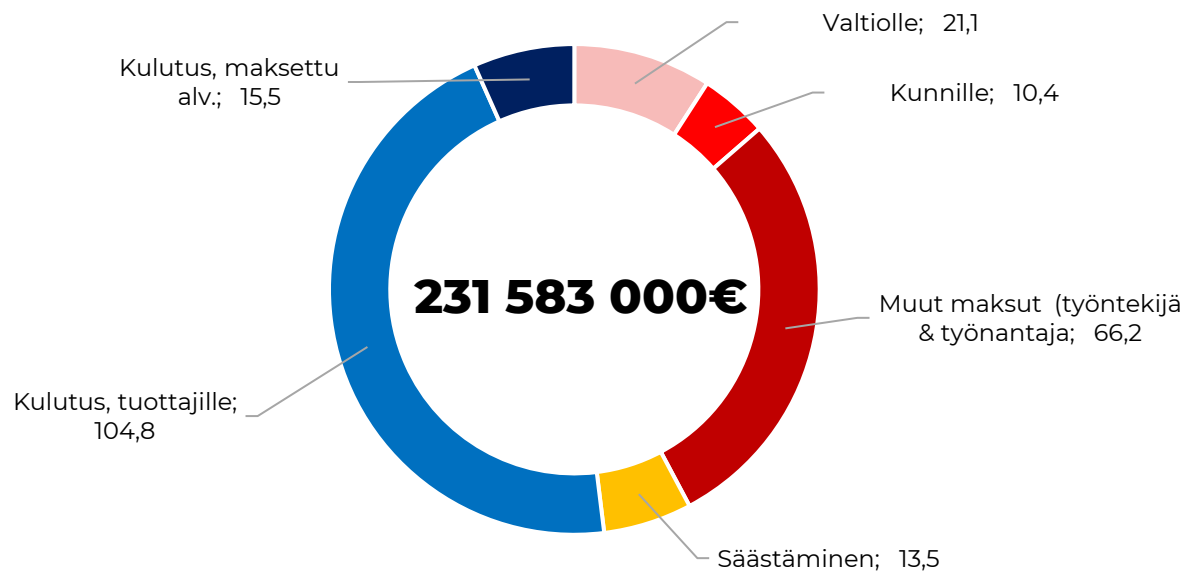

Verotulovaikutukset

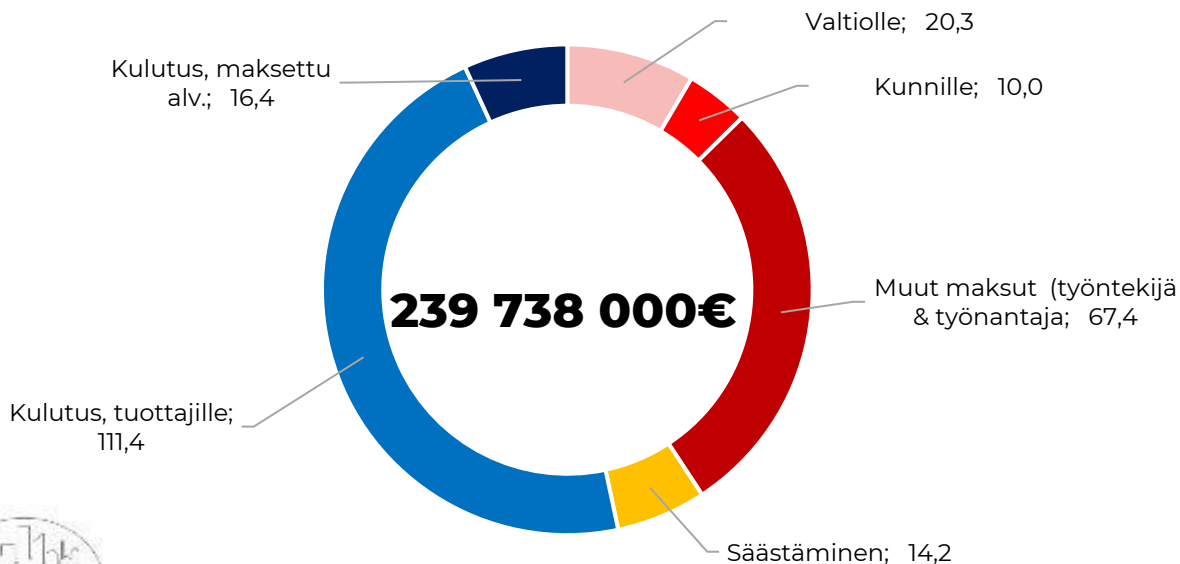
- » Verotulovaikutuksissa merkittävin osuus muodostuu arvonlisävero- sekä yhteisövero vaikutuksista. Molemmat ovat kuitenkin hyvin epävarmoja.
- » Tilitettävien **arvonlisäverojen*** määrään vaikuttaa se, minne tuotetut tuotteet myydään ja siksi arvonlisäverot saattavat olla huomattavasti pienemmät. Mallinnuksessa ei ole otettu kantaa, minne lopulliset tuotteet menevät ja tarkastelussa laskettiin teoreettinen arvonlisäveron kertymä koko arvoketjussa. **Summaan tulee siis suhtautua enemmänkin teoreettisena maksimiarvona ja on todennäköisesti todellisuudessa huomattavasti pienempi.**
- » **Yhteisövero*** taas on suhdanneherkimpää veromuotoja. Siksi tuotto vaihtelee monia muita veromuotoja enemmän. Varsinkin voimakkaiden suhdannevaihteluiden oloissa toimintaylijäämän antama kuva yritysten tuloksista saattaa poiketa huomattavasti todellisuudesta. Yhteisöveroprosentti on 20 %, joka jakautuu vuonna 2023 valtion ja kuntien välille suhteessa 76,09 (valtio) / 23,91 (kunnat). **Tässä esitetty summa kuvaa hyvin optimistista arviota yhteisöverotuloista.**
- » Seuraavaksi suurimmat vaikutukset syntyvät **valtion tuloveroista** ja **kunnallisveroista**.
- » **Kiinteistöverotulot** muodostavat myös merkittävän summan Vaasalle ja Mustasaarelle. Arvioinnissa on käytetty verotoimiston laskelmaa, joka perustuu rakennusten pinta-alojen arvioiden mukaan laskettuun karkeaan arviointiin kiinteistöverotuloista. Kiinteistöverojen lisäksi vaikutuksia kuntatalouteen syntyy **tonttien vuokratuotoista**.

*Arvonlisäveroissa ja yhteisöveroissa on kyse teoreettisesta maksimiverokertymästä. Erityisesti arvonlisäveroissa verotulot ovat todellisuudessa huomattavasti pienemmät, sillä vain osa veroista maksetaan Suomeen ja lisäksi arvonlisäverokertymään vaikuttaa arvonlisäverojen vähennysoikeus.

Palkat, rakentamisvaihe milj. euroa, SK1, koko vaihe

Palkat, tuotantovaihe milj. euroa, SK1 per vuosi

Palkkatulojen verotulovaikutukset skenaario 1

Investointivaiheessa Vaasan seudun osuus:

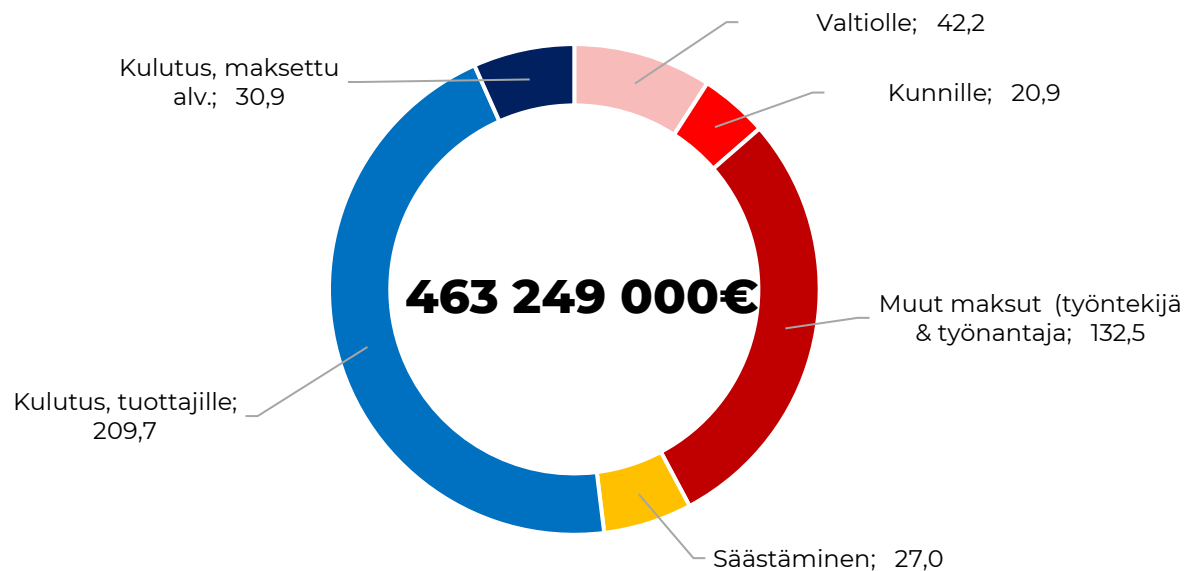
- » **1,9 miljoonaa euroa** kunnallisveroista
- » **20 miljoonaa euroa** kulutukseen käytettävää rahaa seudulla asuville.

Tuotantovaiheessa Vaasan seudun osuus:

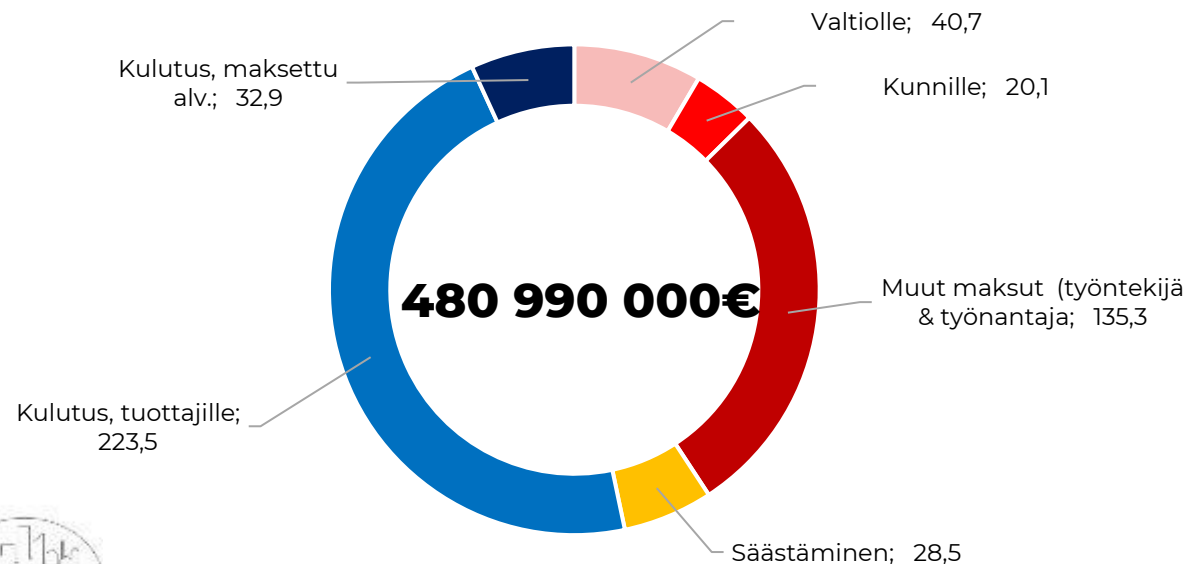
- » **4,3 miljoonaa euroa** kunnallisveroista
- » **52 miljoonaa euroa** kulutukseen käytettävää rahaa seudulla asuville.

*Merkittävä osuus seudulla asuvien kulutuksesta kohdistuu kuitenkin seudun ulkopuolelle.

Palkat, rakentamisvaihe milj. euroa, SK2, koko vaihe

Palkat, tuotantovaihe milj. euroa, SK2 per vuosi

Palkkatulojen verotulovaikutukset skenaario 2

Investointivaiheessa Vaasan seudun osuus:

- » **4,6 miljoonaa euroa** kunnallisveroista
- » **47 miljoonaa euroa** kulutukseen käytettävää rahaa seudulla asuville.

Tuotantovaiheessa Vaasan seudun osuus:

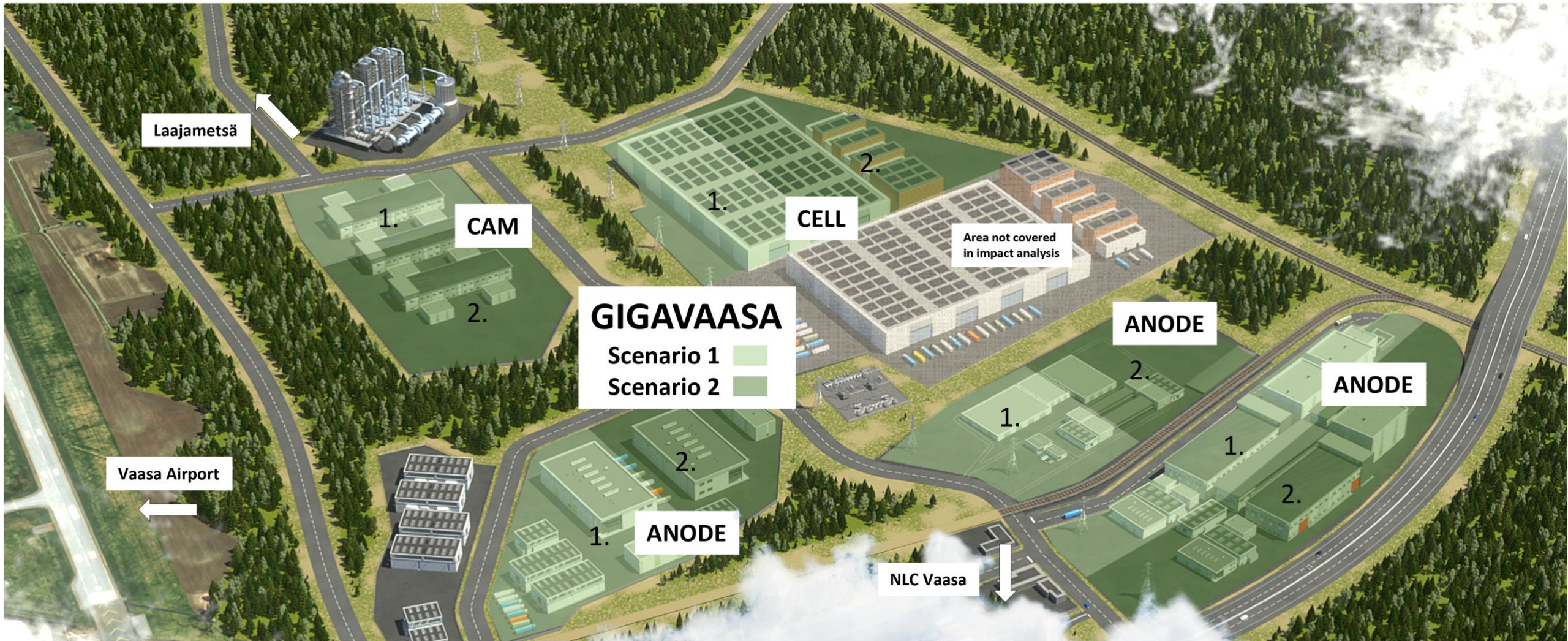
- » **8,6 miljoonaa euroa** kunnallisveroista
- » **104,4 miljoonaa euroa** kulutukseen käytettävää rahaa seudulla asuville.

*Merkittävä osuus seudulla asuvien kulutuksesta kohdistuu kuitenkin seudun ulkopuolelle.

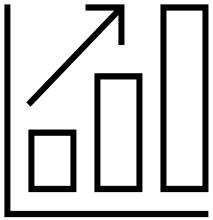

3. Yhteenveto

SKENAARIOT 1 JA 2

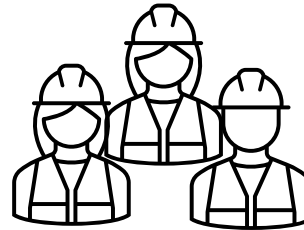

SKENAARION 1 TUOTANTOVAIHEEN VAIKUTUKSET

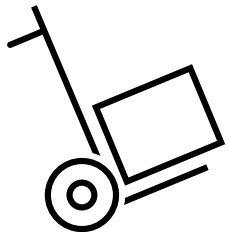
1,3 mrd. euroa

ARVONLISÄYS
(0,8 mrd. euroa Vaasan seudulla)

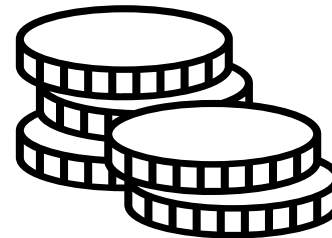
5 200

UUTTA TYÖPAIKKAA
(2 400 uutta työpaikkaa Vaasan seudulla)

3,7 mrd. euroa

TUOTOS
(2,6 mrd. euroa Vaasan seudulla)

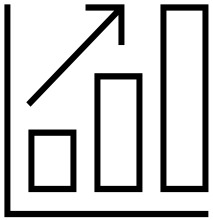

111,4 milj. euroa

EUROA KULUTUKSEEN PALKOISTA
(52 milj. euroa Vaasan seudulla*)

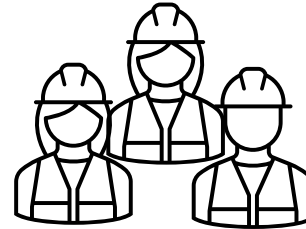
*Vaasan seudulla asuville maksetuista palkoista kulutukseen – merkittävä osa tästä kulutuksesta realisoituu seudun ulkopuolella

SKENAARION 2 TUOTANTOVAIHEEN VAIKUTUKSET

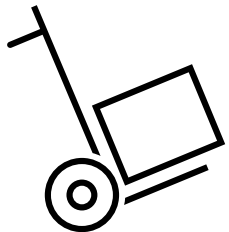
2,7 mrd. euroa

ARVONLISÄYS
(1,7 mrd. euroa Vaasan seudulla)

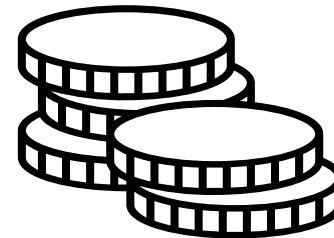
10 400

UUTTA TYÖPAIKKAA
(4 900 uutta työpaikkaa Vaasan seudulla)

7,8 mrd. euroa

TUOTOS
(5,4 mrd. euroa Vaasan seudulla)

223,5 milj. euroa

EUROA KULUTUKSEEN PALKOISTA
(104,4 milj. euroa Vaasan seudulla*)

*Vaasan seudulla asuville maksetuista palkoista kulutukseen – merkittävä osa tästä kulutuksesta realisoituu seudun ulkopuolella

Kokonaisvaikutukset, Skenaario 1:

GigaVaasa-alueen ensimmäisen vaiheen investoinnit toteutuvat

Investointivaiheen aikaiset vaikutukset talouteen koko investointiajanjaksolla

Työpaikat	Kasvaa noin 4 077 työpaikalla
	Suorat vaikutukset 1 998 työpaikkaa
	Välilliset vaikutukset 1 465 työpaikkaa
	Kulutuksen kerrannaisvaikutukset 615 työpaikkaa
Kulutus	Palkkatuloista 105 M€ kulutukseen

Tuotannon aikaiset vaikutukset talouteen per vuosi

Työpaikat	Kasvaa noin 5 219 työpaikalla
	Suorat vaikutukset 1 522 työpaikkaa
	Välilliset vaikutukset 3 045 työpaikkaa
	Kulutuksen kerrannaisvaikutukset 652 työpaikkaa
Kulutus	Palkkatuloista 111 M€ kulutukseen
Kokonaistuotos	Kasvaa 3,7 miljardia €
	Suorat vaikutukset 2 184 M€
	Välilliset vaikutukset 1 407 M€
	Kulutuksen kerrannaisvaikutukset 112 M€
Arvonlisäys	Kasvaa 1,3 miljardia €
	Suorat vaikutukset 647 M€
	Välilliset vaikutukset 557 M€
	Kulutuksen kerrannaisvaikutukset 58 M€

Verotulot

Kuntien verotulot kasvaa:

Kiinteistöverot	2,7M€
Tonttien vuokratuotot	0,6M€
Kunnallisvero	10,2M€
Yhteisöverot*	25,2M€
YHT.	39M€

Valtion verotulot kasvaa:

Tuloverot	21M€
Yhteisöverot*	80M€
Arvonlisäverot*	265M€
YHT.	366M€

*Arvonlisäveroissa ja yhteisöveroissa on kyse teoreettisesta maksimiverokertymästä. Erityisesti arvonlisäveroissa verotulot ovat todellisuudessa huomattavasti pienemmät, sillä vain osa veroista maksetaan Suomeen ja lisäksi arvonlisäverokertymään vaikuttaa arvonlisäverojen vähennysoikeus.

Kokonaisvaikutukset, Skenaario 2:

GigaVaasa -alueen toisen vaiheen investoinnit toteutuvat

Investointivaiheen aikaiset vaikutukset talouteen koko investointiajanjaksolla

Työpaikat	Kasvaa noin 8 153 työpaikalla
	Suorat vaikutukset 3 995 työpaikkaa
	Välilliset vaikutukset 2 930 työpaikkaa
	Kulutuksen kerrannaisvaikutukset 1 228 työpaikkaa
Kulutus	Palkkatuloista 210 M€ kulutukseen

Tuotannon aikaiset vaikutukset talouteen per vuosi

Työpaikat	Kasvaa noin 10 456 työpaikalla
	Suorat vaikutukset 3 049 työpaikkaa
	Välilliset vaikutukset 6 101 työpaikkaa
	Kulutuksen kerrannaisvaikutukset 1 305 työpaikkaa
Kulutus	Palkkatuloista 224 M€ kulutukseen
Kokonaistuotos	Kasvaa 7,8 miljardia €
	Suorat vaikutukset 4 623 M€
	Välilliset vaikutukset 2 977 M€
	Kulutuksen kerrannaisvaikutukset 224 M€
Arvonlisäys	Kasvaa 2,7 miljardia €
	Suorat vaikutukset 1 369 M€
	Välilliset vaikutukset 1 178 M€
	Kulutuksen kerrannaisvaikutukset 117 M€

Verotulot

Kuntien verotulot kasvaa:

Kiinteistöverot	4,2M€
Tonttien vuokratuotot	1,0M€
Kunnallisvero	20,3M€
Yhteisöverot *	53,4M€
YHT.	79M€

Valtion verotulot kasvaa:

Tuloverot	42M€
Yhteisöverot*	170M€
Arvonlisäverot*	560M€
YHT.	772M€

*Arvonlisäveroissa ja yhteisöveroissa on kyse teoreettisesta maksimiverokertymästä. Erityisesti arvonlisäveroissa verotulot ovat todellisuudessa huomattavasti pienemmät, sillä vain osa veroista maksetaan Suomeen ja lisäksi arvonlisäverokertymään vaikuttaa arvonlisäverojen vähennysoikeus.

Kokonaisvaikutukset, Vaasan seutu

Skenaario 1

Investointivaiheen aikaiset vaikutukset talouteen koko investointiajanjaksolla

Työpaikat	Kasvaa noin 940 työpaikalla
Kulut	Palkkatuloista 20 M€ kulutukseen

Tuotannon aikaiset vaikutukset talouteen per vuosi

Työpaikat (työvoimatarve)	Kasvaa noin 2 450 työpaikalla	4 % Vaasan seudun työpaikoista
Kulut	Palkkatuloista 52 M€ kulutukseen	
Kokonaistuotos	Kasvaa 2,6 miljardia €	26 % Vaasan seudun tuotoksesta
Arvonlisäys	Kasvaa 0,8 miljardia €	19 % Vaasan seudun arvonlisäyksestä

Verotulot

Kuntien verotulot kasvaa per vuosi:

Kiinteistöverot	2,7M€
Tonttien vuokratuotot	0,6M€
Kunnallisvero	4,3M€
Yhteisöverot*	18,6M€
YHT.	25M€

Skenaario 2

Investointivaiheen aikaiset vaikutukset talouteen koko investointiajanjaksolla

Työpaikat	Kasvaa noin 2 175 työpaikalla
Kulut	Palkkatuloista 47 M€ kulutukseen

Tuotannon aikaiset vaikutukset talouteen per vuosi

Työpaikat (työvoimatarve)	Kasvaa noin 4 900 työpaikalla	8 % Vaasan seudun työpaikoista
Kulut	Palkkatuloista 104 M€ kulutukseen	
Kokonaistuotos	Kasvaa 5,4 miljardia €	54 % Vaasan seudun tuotoksesta
Arvonlisäys	Kasvaa 1,7 miljardia €	40 % Vaasan seudun arvonlisäyksestä

Verotulot

Kuntien verotulot kasvaa per vuosi:

Kiinteistöverot	4,2M€
Tonttien vuokratuotot	1,0M€
Kunnallisvero	8,6M€
Yhteisöverot*	39,5M€
YHT.	53M€